تیرۆری سیاسی لە ئیسلامدا-2- شەماڵ بارەوانی

بەشی دووەم/

لە بەشی پێشوو ئاماژەم بەوەدا، کە بەر لەوەی ڕانانێکی کورت بۆ کتێبەکەی هادی عەلەوی«تیرۆری سیاسی لە ئیسلامدا». بکەین و قسەو باس لە تیرۆری سیاسی بکەین، لە ئیسلامدا و لاپەڕەکانی کتێبەکە هەڵبدەینەوە و بابەتەکە شەن و کەو بکەین و بەڵگەکان و نموونەکان لە بارەی ئەم تیرۆرە سیاسییەی ناو هەناوی مێژووی ئیسلام بخەینەڕوو، سەرەتا لە دیاردەی تیرۆری سیاسی، یاخود تیرۆر بە شیوەیەکی گشتی، لە مێژووی مرۆڤایەتیدا، دەدوێین.

هەڵبەت، تیرۆری سیاسی، مناڵی ئەمڕۆ، یان کۆرپەی دوێنێ، یاخود لە دایکبووی پێرێ نییە. بەڵکو ئەو ڕەگێکی درێژ و مێژووییەکی کۆن و کەوناری هەیە و بە تەنها تایبەت نییە بە سەردەمێک و بڕگەیەکی تاریخی دیارکراو، یاخود شارستانییەتێک و مێژووی گەلێک و ئایین و نەتەوەیەک. بە پێی ئایینەکان و میتۆلۆژیاکان بێت، تیرۆر لە گەڵ یەکەم هەنگاوی دابەزینی مرۆڤ، لە بەهەشتەوە بۆ ئەرزەو لە گەڵ یەکەم پێ خستنە سەر زەوی ئادەمەوە، دەست پێدەکات و یەکێک لە دوو کوڕەکەی ئادەم، ئەوەکەیتر تیرۆردەکات(قابیل، هابیل دەکوژێت).

کەواتە بە پێی ئەو تێگەیشتن و میتۆلۆژیایە بێت، کە ئادەم بە یەکەم قۆناغی ژیانی بەشەرییەت دادەنێن، دەتوانین بڵێین تیرۆر لە گەڵ دەستپێکی کاروانی ژیان و مرۆڤایەتی و، سەرەتای گەشەسەندنی شارستانییەتدا، هاوڕێتی و هاودەمی مرۆڤی کردووە.

هەموو شارستانییەتەکان و سەردەمە مێژووییەکان، کەم و زۆر، بەشیخۆی تیرۆر، یاخود تیرۆری سیاسی تێدا هەبووە. لە گەڵ پەرەسەندنی شارستانییەت و بەرەو پێشڤەچوونی ژیان و پێشکەوتنی زیاتری کۆمەڵ و ژیار و درووستبوونی دەسەڵاتی سیاسی و ئیمپڕاتۆرییەت و دەوڵەت و هەرێم و مەمالیک و مێرنشینەکان، دیاردەی تیرۆری سیاسیش سەری هەڵداوە. بە هۆکار و پاڵنەری جۆر بە جۆر، تیرۆر لە پێناوگەیشتن بە دەسەڵات، یاخود لە پێناو مانەوە لە دەسەڵات، تیرۆرکردن لە پێناو بەرژەوەندییەک، تیرۆر لە پێناو ئایین و ئایدیۆلوجیا و ئایدیایەکی دیاریکراو، تیرۆرکردنی بۆچونی جیاواز، تیرۆرکردنی

ئازادیەکـــان، تیرۆرکردنـــی ڕۆژنـــامەنووس و نووســـەر و قەڵەمە ئازادەکان..تاد.

مێژووی ئیسلامیش وەک بەشێک لەو مێژووە دوور و درێژەی مرۆڤ، که ژیان پێیدا تێپەڕیوە و لە سایەیدا ئەزموون کراوە و مرۆڤایەتی بە ناوتۆنێڵەکەیدا ڕۆیشتووە، یەکێک لە مێژووە هەرە ناشیرینەکانی بوونی بەشەریەتە.
مێژووەک، تیرۆر ڕەنگ و ڕیشەی خۆی تێدا داکوتیوە و پڕیەتی له تاوان و لادان و ئەشکەنجە و داگیرکرکـــاری و تاڵـــان و فەرهـــود و بە کەنیزەکردن و بە کۆیلەکردنی مرۆڤ و جەنگ و کوشتن و تیرۆر.

ئەو مێژووەی پێکهاتووە لە زنجیرەیەکی بەردەوام، لە تیرۆری سیاسی و توندو تیژی و خوێن ڕشتن و کوشتن و کودەتاو پیلان و یەکتری لە ناوبردن و پاکتاوکردن و سەرکوتکردن و دیکتاتۆریەت و وێرانکردن.

ئەو مێژووەی بە تڕێڵە مێکابی بۆ بکەیت و بە ساڵان بە دیاریەوە دابنیشیت مۆنتاژی بۆ بکەیت و هەوڵی پەردەپۆشکردنی قێزەونیەکانی و جوانکردنی ناشیرینیەکانی بدەیت، ئەوە هەرگیز، بۆت ناکرێت.

چونکو مێژوویەکی هێندە قێزەون و بێ ئەندازە ناشرین و لێوان لێوە لە توندوتیژی. مێژووەک، بۆنی باروت و خوێن و خویزاو جەنگ و داگیرکاری و کاوڵکاری و تیرۆری لێ دێت.

ئەو مێـــژووەی زۆر چەواشەکـــارانە، وەکـــو پەپـــولەیەک و مـــانگی چواردەشەو، یاخود بوکێکی ئارایشتکراو، پیشانی ئێمە مانان دراوە و دیـوە ڕاستـەقینـەکەی و لایەنە دزێـوەکەی، زۆر فێڵبـازانە، هەمـووی شاردراوەتەوە و پەردەپۆشکراوە.

ئەو مێژووەی کردەی تیرۆری سیاسی یەجگار زۆر و لە ئەژمار نەهاتووی بەخۆیەوە بینیوە.
لە لایەن سەرکردە و خەلیفەو والی و ئەمیر و حاکم و قازیەکان و هاوەڵەکـــان و ئـــالو بەیـــت و ڕاشدی و ئەمەوی و عەباسـی و هەمـوو ئەوانەیتری دوای ئەمان و بە درێژایی حوکمی خەلافەتی ئیسلامی و بوونی حوکمی ئیسلامی و دەولەتی سیوکراتی ئیسلامی و لە نێوان هەموو چین و توێژەکانەوە.

تەنـــانەت هەوڵـــدراوە خـــودی پەیـــامبەری ئیسلامیـــش(د.خ)، بەژار تیرۆربکرێت. جا وەک ئاماژەمان بۆی کرد، لە پێناو دەسەڵات بووبێت، یان لە سەر ڕەخنەگرتن و بۆچوونی جیاواز و ئایینی جیاواز، یاخود

ب□ ت□□□س□ندنەوە و بۆ سەروەت و سامان و هەر هۆکارێکیتر بووبیت.